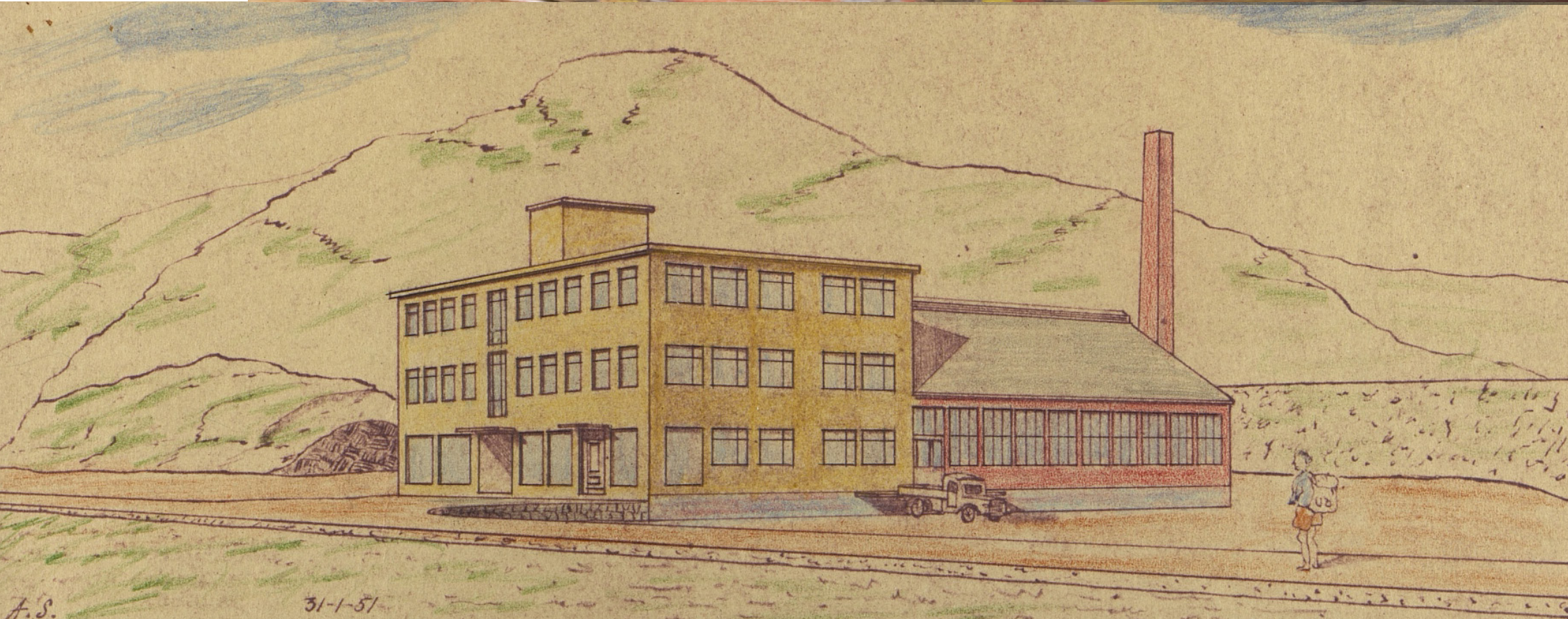




AUST-AGDER MUSEUM  
OG ARKIV IKS



«Hvem har skapt privatarkivene?»  
**Sluttrapport**



# Sluttrapport

Prosjekt: «Hvem har skapt privatarkivene?»

2

Statusrapport: **04.03.2020**

Prosjektleder: **Yngve Schulstad Kristensen**

Prosjektmedarbeidere: **Lena Sannæs, Lise Råna og Anne Gaaserud**

**Aust-Agder museum og arkiv/ avdeling KUBEN**

## Prosjektoppsummering

Aust-Agder museum og arkiv, avdeling KUBEN oppbevarer over 1600 privatarkiv. Katalogene over disse arkivene er tilgjengelige på arkivportalen, men det er ikke informasjonen om hvem som har skapt arkivene (aktørinformasjon). Prosjektets formål var å standardisere og metadataberike institusjonens Astabase for så gjøre aktørinformasjon tilgjengelig ved å publisere dette på arkivportalen. Prosjektet anses som siste ledd i et større prosjekt for å gjøre privatarkivene mer synlige og tilgjengelige for publikum.

## Mål og gjennomføring

### Målsetning:

Prosjektet har hatt som formål å skrive aktøromtale til privatarkiver som mangler dette og publisere dette på arkivportalen.no.

### Prosjektperiode:

Mars 2019 – februar 2020

### Prosjektgjennomføring:

I løpet av prosjektperioden ble det skrevet 360 nye aktøromtaler. Disse har blitt publisert på nettsiden arkivportalen.no.

*Bilde forside: Bilde 1. Skisse av Arendals Meieris prosjekterte nybygg 1951. Tegnet av ingeniør E. Syrdalen.*

ARKIVREF: PA-2851, ARENDALS MEIERI Y01 L0001

*Bilde bakside: Regnskapsprotokoller fra arkivet etter Lillesand Sparebank.*

FOTO: GERD CORRIGAN/ KUBEN



# DE FRIVILLIGE ARKIVDETEKTIVENE PÅ KUBEN

Norge er verdensledende innen frivillig arbeid, og den norske dugnadsånden har også funnet veien til arkivinstusjonene. På Aust-Agder museum og arkiv, avd. KUBEN i Arendal har frivillige med interesse for lokalhistorie begynt å bidra som arkivdetektiver.

TEKST: YNGVE SCHULSTAD KRISTENSEN, AUST-AGDER MUSEUM OG ARKIV, AVD. KUBEN

**D**e senere årene har flere stortingsmeldinger påpekt at frivillig arbeid er viktig både for enkeltmennesker og for det norske samfunnet.

#### FRIVILLIGHET I FOKUS

I 2018 kom det en egen stortingsmelding om frivillighet, Meld. St. 10 (2018–2019). Frivillighet nevnes også i arkivutredningen NOU 2019: 9 *Fra kalveskinn til datasjo*. Ifølge denne har Arkivverket blant annet formulert en «policy for frivillighet» hvor målet er å jobbe sammen med enkeltpersoner, grupper og foreninger for å gi bedre tjenester til alle. Arkivverket anslår at over 500 personer er involvert i en eller annen form for frivillig arbeid for Arkivverket. Også andre arkivinstusjoner får hjelp av frivillige. Dette kan være i form av veiledning av slektsforskere, transkribering av kilder og digitalisering av arkivprotokoller.

#### VENNEFORENING OG SAMARBEID

Aust-Agder museum og arkiv, avd. KUBEN i Arendal har lenge hatt et ønske om å få til prosjekter med frivillige. Men det var først etter at venneforeningen, Aust-Agder Museums- og Arkivlag, tok kontakt, at ballen begynte å rulle. Foreningen, som i stor grad består av pensjonister, ønsket å bidra på en eller annen måte. Henvendelsen kom samtidig med at arkivavdelingen holdt mål. Henvendelsen kom samtidig med at arkivavdelingen holdt mål. Henvendelsen kom samtidig med at arkivavdelingen holdt mål. Henvendelsen kom samtidig med at arkivavdelingen holdt mål.

KUBEN har de senere årene lagt ned mye arbeid for å tilgjengeliggjøre arkivkataloger fra om lag 1700 privatarkiver på Arkivportalen. Det har imidlertid ikke blitt tid til å beskrive hvem som har skapt dem, og om lag 1000 private arkivskapere manglet aktørinformasjon i form av en enkel historikk samt ytterår. I prosjektet ble det etter hvert klart at oppgaven med å innhente informasjon om arkivskapere, samt skrive aktørinformasjon, var en meget tid- og ressurskrevende oppgave. Kunne løsningen ligge i et samarbeid med Aust-Agder Museums- og Arkivlag?

#### AKTØRDUGNAD

Museums- og arkivlaget var positive til et samarbeid, og våren 2019 startet KUBEN opp med aktørdugnad annenhver tirsdag. De som ønsket, kunne møte opp på KUBEN for å få tildelt oppgaver, studere arkiver, få skrivehjelp og opplæring i nyttige digitale hjelpemidler. Også personer uten tilknytning til museums- og arkivlaget var velkomne på samlingene. Dugnadssamlingene var ment som en kombinasjon av sosialt samvær og arkivarbeid. De mest dedikerte deltakerne tok med seg arbeidet hjem for å fortsette skrivearbeidet der, og enkelte dukket også opp på lesesalen utenom samlingene for å grave mer.

Aktørdugnaden har vært et vinn-vinn-prosjekt. KUBEN har fått god hjelp med aktørbeskrivelsene. Alle bidrag blir nye gjennomgått av arkivarer ved KUBEN før de publiseres på Arkivportalen. Samtidig har det vært veldig fint å bli bedre kjent med våre venner i museums- og arkivlaget samt de andre deltakerne. Dugnadssamlingene har også bidratt til en økning i antall lesesalsbesøk. For KUBEN har prosjektet vært så vellykket at det blir videreført utover høsten 2019.

#### NYTTIG OG GØY

Det mest gledelige med aktørdugnaden er likevel at arkivene blir brukt, og at dugnadsjengen føler at de får noe igjen for arbeidet de legger ned. En viktig lærdom for oss er at de frivillige ikke gjør dette for vår del, men av egeninteresse og fordi de synes det er gøy. Vår oppgave er å legge til rette, i tillegg til å samle inn og kvalitetssikre bidragene.

Et annet prosjekt som allerede er på trappene, er et samarbeid med organisasjonen Slekt og Data Aust-Agder. Her skal frivillige bidra med informasjon knyttet til en stor portrettsamling som det er planer om å digitalisere på KUBEN. Forhåpentligvis blir det flere prosjekter med bruk av frivillige i tiden fremover.

FRIVILLIGE I ARBEID: «Arkivdetektiverne» Sorja Krüger, Trine Conradi og Turid Taraldsen i gang med å lete frem aktørhistorikk på KUBENs lesesal. Fotograf: Yngve Schulstad Kristensen



ARKIVDETEKTIV: Kenneth Skorstad i gang med å finne informasjon om et arkiv som mangler aktørhistorikk. Kenneth oppgir at det er interessen for lokalhistorie som hovedgrunnen til at han meldte seg som frivillig til prosjektet. Fotograf: Yngve Schulstad Kristensen





*Aust-Agder museum og arkiv oppbevarer om lag 1700 privatarkiv.*

FOTO: GERD CORRIGAN/ KUBEN

## Resultater fra prosjektet

### Oppstart

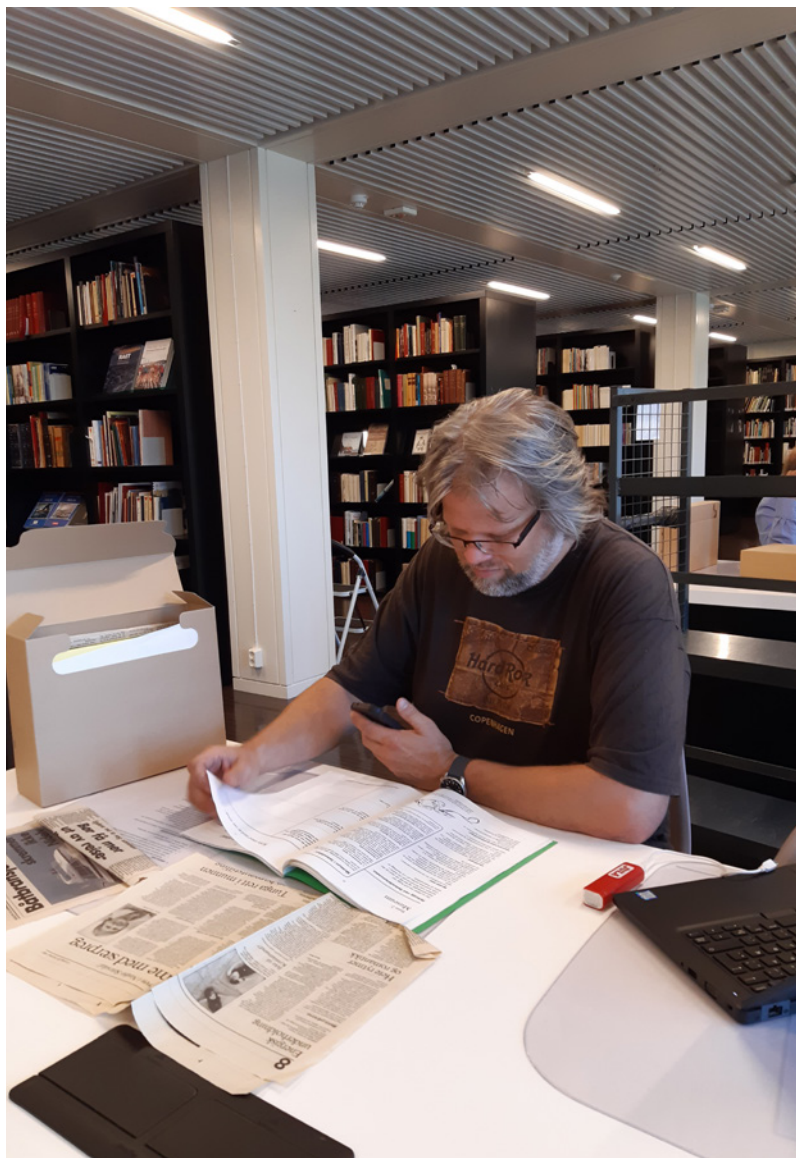
Prosjektet ble startet opp i mars 2019. En koordinator fikk ansvar for å følge opp prosjektet. Det ble tidlig klart at dette var en for omfattende oppgave, da det var godt over 1000 aktører som manglet tilstrekkelig aktørinformasjon. Vi innså at dette arbeidet krevde mer enn vi selv kunne klare å utføre, da det er svært tidkrevende å innhente historikk og skrive en informativ aktøromtale. Vi valgte derfor å invitere frivillige til å delta i skrivearbeidet. Dette var i hovedsak medlemmer knyttet til Aust-Agder museum og arkivlag.

### Dugnadssamlinger med frivillige

For best å kunne koordinere prosjektet med de frivillige valgte vi å invitere til dugnadssamlinger på KUBENs lesesal, der de frivillige fikk utdelt aktører som de selv ønsket å skrive om. Vi informerte om digitale nettsteder der de kunne finne informasjon, samt hentet frem aktuelt arkivmateriale de kunne bruke som hjelp til arbeidet. I tillegg var vi tilgjengelige for veiledning og spørsmål.

Dugnadsmodellen har vært en suksess. Til sammen deltok ti frivillige i prosjektet. De viste stor entusiasme, samtidig som de følte et samhold seg imellom. For de ansatte som har vært involvert i prosjektet har det også vært nyttig å samarbeide med frivillige. Mange av dem er pensjonister som sitter inne med mye viktig lokalkunnskap. Flere av dem har vært svært produktive, og i løpet av et år ble det skrevet omlag 210 aktørbeskrivelser.





*Kenneth Skorstad er en av de frivillige som har bidratt med å skrive aktøromtaler i løpet av prosjektet.*

FOTO: YNGVE SCHULSTAD KRISTENSEN/ KUBEN

Vi mener at dette er en vinn-vinn-løsning for både de frivillige og oss. Dugnadssamlingene har også bidratt til en økning i antall lesesalsbesøk, samt at arkiver som aldri før har blitt lånt ut nå har blitt grundig gjennomgått. I høstnummeret av arkivtidsskriftet Arkheion skrev vi en to siders artikkel om aktørprosjektet og samarbeidet med de frivillige under overskriften «Arkivdetektivene på KUBEN».

I tillegg til arbeidet som de frivillige har gjort, har vi selv skrevet om lag 150 aktøromtaler. Videre har vi kvalitetssikret alle aktørbidrag fra dugnadsgjengen før informasjonen ble lagt inn i Asta.

### **Publisering**

Planen med prosjektet var å massepublisere aktørinformasjonen på arkivportalen ved prosjektets slutt. Vi endte imidlertid opp med en annen løsning, der vi publiserte aktørinformasjonen etter hvert som den ble ferdig skrevet. På den måten kunne vi i større grad kvalitetssikre informasjonen samtidig med at den ble publisert. I løpet av prosjektperioden har vi publisert 360 nye aktøromtaler, et tall vi er godt fornøyd med.

### **Veien videre**

Det gjenstår fortsatt nærmere 800 aktører som mangler aktørinformasjon. Vi har derfor valgt å fortsette det gode samarbeidet med Aust-Agder museum og arkivlag. I februar 2020 ble det startet en ny runde med aktørdugnad. I tillegg vil vi selv skrive flere aktøromtaler.

Arendal 4.april 2020





**AUST-AGDER MUSEUM  
OG ARKIV IKS**

**VEL BEVART, GODT FORTALT**

Aust-Agder museum og arkiv IKS består av KUBEN i Arendal, Grimstad bys museer og Setesdalsmuseet. Sammen forvalter og formidler vi fylkets historiske og kulturelle arv.